

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3682/2023
24.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владан Стојиљковић, адвокат из ..., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Београд, чији је пуномоћник Милош Мијатовић, адвокат из ..., ради утврђења и поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2024/22 од 13.10.2022. године, у седници већа одржаној 24.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2024/22 од 13.10.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1723/18 од 13.05.2021. године, која је исправљена решењем истог суда П1 1723/18 од 23.12.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да је радни однос тужиле код туженог, заснован уговором о раду број ... од 04.01.2013. године, прерастао у радни однос на неодређено време почев од 13.01.2014. године. Ставом другим изреке, поништено је решење директора туженог број ... од 24.04.2018. године, као незаконито. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилу врати на рад. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилу накнади трошкове парничног поступка у износу од 98.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2024/22 од 13.10.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је дала одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревидент указује да је другостепени суд починио битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. и 374. став 2. тачка 12. ЗПП, међутим, због наведених битних повреда одредаба парничног поступка ревизија се не може изјавити, с обзиром на то да нису прописане као разлог за изјављивање ревизије чланом 407. став 1. тачка 1-3 ЗПП. Указивање на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 386. и 396. став 1. ЗПП, суштински се везују за погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим 04.01.2013. године закључила уговор о раду на одређено време, којим је предвиђено да ће обављати послове у периоду од 03.01.2013. године до 02.01.2014. године. Тужила је засновала радни однос на радном месту вишег сарадника за послове ..., који послови нису ни сезонски, нити представљају рад на одређеном пројекту. Послове вишег сарадника за послове ... обављала је у Одсеку за ... у првостепеном поступку, који послови подразумевају проучавање списка предмета, давање информација о околностима везаним за остваривања појединих права из пензијског и инвалидског осигурања и обављање других послова по налогу непосредног руководиоца. Уговором о раду на одређено време од 03.01.2014. године тужила је распоређена на радно место вишег стручног сарадника за послове ... у Одсеку за ... у првостепеном поступку, који послови су подразумевали стручну обраду предмета, праћење и контролисање стручне документације, проучавање списка предмета, давање информација везаних за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, вођење претходног поступка по предлогу за вештачење ради прибављања доказа од значаја за вештачење, те обављање других послова по налогу непосредног руководиоца. Анексом уговора о раду од 16.09.2014. године тужили је продужен радни однос до истека коришћења породилског одсуства, одсуства ради неге детета, као и одсуства ради посебне неге детета у складу са Законом о раду. У наредном периоду од 15.03.2016. године па до 24.04.2018. године тужила је била радно ангажована код туженог на основу више закључених уговора о раду на одређено време. Решењем туженог бр. .. тужили је престао радни однос закључно са 24.04.2018. године. Тужила је од 2013. године радила у Одељењу за ... на пословима стручног сарадника и обављала је послове прихватања и обраде предмета за Због делатности туженог, сви послови су исте врсте, али различитог степена сложености, сви раде исти посао обраде предмета, зависно од радног места.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, пошавши од одредаба члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 32/13) који су били у примени до 28.07.2014. године, пошто су закључили да је тужила радила у континуитету дуже од 12 месеци на истоврсним пословима. Послови које је тужила обављала по уговорима о раду од 14.01.2013. године и 08.01.2014. године представљају истоврсне послове, будуће да су

систематизовани у оквиру исте организационе јединице Одсека и ови послови представљају послове исте врсте, али различитог степена сложености, те запослени на пословима вишег сарадника и на пословима вишег стручног сарадника за послове ... врше тријажу предмета, тријажу документације према врсти болести, односно повреде, те према датуму подношења и слично, а разлике у пословима ова два радна места су веома мала. Тужиља је након истека 12 месеци након истека радног односа на одређено време наставила да ради на истоврсним пословима дуже од 5 радних дана, то је 13.01.2014. године по сили закона наступио преображај радног односа на одређено време, па је следствено томе основан тужбени захтев за поништај решења о престанку радног односа од 24.04.2018. године, као незаконитог и тужбени захтев за враћање на рад којим се постиже реинтеграција запосленог.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр, 24/2005... 32/2013) које су биле у примени до 28.07.2014. године, било је прописано да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл. за време трајање тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци (став 1); под прекидом из става 1. овог члана не сматра прекид рада краћи од 30 радних дана (став 2); радни однос на одређено време, ради замене привремено одсутног запосленог, може се засновати до повратка привремено одсутног запосленог (став 3); радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време ако запослени настави да ради најмање 5 радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос (став 4).

Новелираним чланом 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 75 од 29.07.2014. године), прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, а време трајања тих потреба (став 1); да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2); прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом периода из става 2. овог члана (став 3). Изузеци од правила садржаних у ставу 2. овог члана прописани су ставом 4. из тог члана. Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање 5 радних дана по истеку времена за који је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Радни однос се заснива по правилу на неодређено време, док је рад на одређено време изузетак и ограничен је Законом о раду и то на 12 месеци (према одредби члана 37. став 1. који је важио до 28.07.2014. године), односно до 24 месеца (према новелираним одредбама овог члана од 29.07.2014. године). По протеклу рока од 5 дана од истека времена на који је закључен уговор о раду на одређено време, током којих је запослени наставио са радом, активира се правило о преображају радног односа, без обзира на евентуално закључење новог уговора. Одредба Закона о ограниченом трајању радног односа на одређено време ради обављања одређених истоврсних послова, при чему укупно трајање по сукцесивним уговорима не може бити дужи од

законом прописаног рока, утврђује се сабирањем трајања сваког радног односа на одређено време, суштински има за циљ спречавање послодавца да злоупотребава права и обавезе из уговора о раду на одређено време и да изигра правила о временском ограничењу рада на одређено време које и постоји због тога што је за све време трајања рада на одређено време радник у егзистенцијалној неизвесности.

Закључак нижестепених судова да је реч о истоврсним пословима на којима је радила тужила по уговорима о раду од 04.01.2013. године и 08.01.2014. године није доведен у сумњу ревизијским наводима, већ се фактички оспорава чињенично стање у овом делу што не представља ревизијски разлог у смислу члана 407. ЗПП. Наиме, правну природу уговора одређује суштина правног односа који је заснован, а у конкретном случају тужила је у оквиру исте организационе јединице одсека обављала исту врсту послова.

На закључак о основаности тужбеног захтева не могу утицати ревизијски наводи са позивом на одредбу члана 27-е став 34. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, бр. 108/13, који је био у примени од 01.03.2014. године) и Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 108/13). Ово стога што се у конкретном случају не ради о новом запошљавању, већ о раду лица које је било у радном односу код туженог послодавца и примени правила о преображају радног односа по самом закону, у складу са раније важећом одредбом члана 37. став 4. Закона о раду, који је преображај наступио пре примене наведених норми, као и новелиране одредбе члана 37. став 4. Закона о раду.

Како се ревизијом уствари понављају наводи из жалбе туженог који су, супротно ревизијским наводима, правилно оцењени од стране апелационог суда, то је Врховни суд применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

Захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка је одбијен, јер тужени није успео у поступку по ревизији.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**